

דברי משיח היתשלייה

התוועדות יום ג', פורים קטן

מכבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א
שניאורסאהן
מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור על ידי

„המכון להפצת תורתו של משיח“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושתים לבריאה

ה' תהא שנת פדה בשלום

שנת הק"כ לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

פתח דבר

לקראת ש"פ כי תשא – הגנו מוציאים לאור "הנחה" מהתוועדות יום שלישי, פורים קטן תשל"ח (כקביעות שנה זו¹) – תדפיס מיוחד מתוך "דברי משיח – ה'תשל"ח".
בתור הוספה, באו בסוף הקונטרס "פנינים" מר"ד בניחום אבליים, כ"ז שבט תשמ"ח – תדפיס מתוך "דברי משיח – ה'תשמ"ח" כרך ג' שמכינים כעת לדפוס.

*

אודות המעלות שבסדרה זו, ואופן עריכת השיחות² – ראה בארוכה ב"פתח דבר" ל"דברי משיח" ה'תשנ"ב חלק ראשון.

*

מבין שלל השיחות שנאמרו ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א במשך השנים תשי"ב-תשנ"ב (ולפני כן), ת"ל זכינו שרובן ככולן נשמרו על הכתב או בהקלטה. אולם, עדיין ישנן ריבוי שיחות שטרם ראו אור מעולם, ובוה בקשתנו שטוחה כלפי ציבור אנ"ש והתמימים: אנא, מי שבידיו הנחות ורשימות משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, וכן ר"ד בעת חלוקת השטרות לצדקה או "יחידות" וכיו"ב, ויומנים מ"בית חיינו" (ובמיוחד מהשנים תשל"ח, תשמ"ז-תשמ"ח), שיואיל לשלחן למערכת ע"מ שנוכל לזכות בהן את הרבים.

ויהי רצון שע"י הדפסת ולימוד "דברי משיח", נזכה תיכף ומיד ממש לגאולה האמיתית והשלימה, בהתגלותו המלאה והמושלמת של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. ויחזק השי"ת בריאותו ויתן לו אריכות ימים ושנים טובות ונעימות וחיים נצחיים, ויראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו, חסידיו ומכלל ישראל, וינהיג את כולנו מתוך בריאות, הרחבה ונחת, ובקרוב ממש יוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה, ונלמד תורתו של משיח מפיו של משיח צדקנו, שילמד תורה את כל העולם כולו, ומלך ביפיו תחזינה עינינו בהתגלות מלכותו לעין כל, תיכף ומי"ד ממ"ש ממש, והיתה לה' המלוכה, אמן כן יהי רצון.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד !

"המכון להפצת תורתו של משיח"

ימות המשיח,

פורים קטן ה'תשפ"ב (ה' תהא שנת פדה בשלוס),
שנת הק"כ לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,
ברוקלין, נ.י.

1) בנוגע למעלת לימוד השיחות שנאמרו באותה קביעות, ראה דברי משיח – שיחות תשמ"ז: ש"פ נח סכ"ט; ש"פ ורא סל"ח. ועוד.

2) המאמר והשיחות הוגהו ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, ובהוצאה זו נדפסה בפעם הראשונה הנחה בלתי מוגה (ע"פ סרט ההקלטה).

בס"ד. יום ג', פורים קטן ה'תשל"ח*

הנחה בלתי מוגה

וקבל היהודים את אשר החלו לעשות¹, ואומר הרבי נשיא דורנו במאמרו הידוע² דפורים קטן [שבשנה זו מתחיל היובל השני לאחרי זה³] שנאמר במוסקבא, שמוצאים כאן דבר נפלא [שהדיוק כאן הוא גם בלשון „נפלא“, לא כברוב המאמרים שהלשון הוא „וצריך להבין“, כי כל הענין הוא ענין נפלא, כמו שמבאר אח"כ בגוף המאמר, שכאשר נאמר שקרוב אליך⁴ ולא רחוקה⁵, זהו עדיין ענין שבערך, אלא שזהו קרוב או רחוק, משא"כ כשנאמר נפלא, זה מראה על הבדלה עד באופן דפלא, וכידוע⁶ שבספירות ישנו ענין הכתר, כולל גם פנימיות הכתר, שזהו למעלה לגמרי שלא בערך⁷], שדוקא בזמן הגלות, ובגלות כזו כמו שהי' אז בזמן שבו נאמר וקבל היהודים, שאז היתה הגזירה שביום אחד יהי' אצל אנשים נשים וטף הענין דהיפך הקיום לגמרי⁸, ע"י מושל בכיפה (כדאיתא במדרש⁹ שאחשורוש הי' מושל בכיפה), וביום אחד, שאז לא שייך לברוח למקום אחר ששם עדיין אין את הגזירה, או שכבר היתה שם הגזירה, משא"כ כאן הכל הי' ביום אחד, ודוקא במעמד ומצב כזה הם קיבלו את אשר החלו לעשות. ובדוגמת מה שמבאר בהמאמר עומק תחתית הגלות כמו שהי' בזמן דוקבל היהודים, מבאר את תכלית העילוי שהי' כשהחלו לעשות, שזה הי' במתן תורה, לאחרי שהי' הענין דקריעת ים סוף, ולפני זה יציאת מצרים, שזהו מהענינים הכי נפלאים שהעמידו (וואס האבן אוועקגעשטעלט) את כל אחד מישראל ואת כל בני ישראל במעמד הכי נפלא, כמו שנאמר כבר ביציאת מצרים שנגלה עליהם בכבודו ובעצמו וגאלם¹⁰, ועד"ז אח"כ בקריעת ים סוף [שזה הי' הסיום וחותרם דיציאת מצרים¹¹], שגם אז ראתה (אפילו) שפחה על הים מה שלא ראו אביהם

(5) שם, יא.

(6) ראה אוה"ת בראשית לג, א. נציבים ע' א'רלה. המשך תער"ב ח"א ע' תנו. ועוד.

(7) ראה סה"מ תרע"ח ע' רכג. תש"ג ע' 29. ועוד.

(8) אסתר ג, יג.

(9) מגילה יא, סע"א. אסתר פ"א, ד.

(10) הגש"פ פסקא "מצה זו". שם לפני"ז פסקא "ויוציאנו".

(* מאמר זה הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, ונדפס בקונטרס בפ"ע (קה"ת, תשל"ח), ואח"כ בסה"מ פורים ע' רנ ואילך. בהוצאה זו נדפס הנחה בלתי מוגה.

(1) אסתר ט, כג.

(2) סה"מ תרפ"ז ע' קי (תשי"א ע' 180) ואילך.

(3) ראה גם בשיחה שלאחר המאמר (נדפס לקמן) ס"ב ואילך.

(4) נציבים ל, יד.

של נביאים¹², ועאכו"כ במתן תורה, שזה הי' פעם אחת ויחידה, כידוע שמתן התורה לא יהי' עוד הפעם¹³, וכמבואר בתניא¹⁴ שזהו מעין מה שהי' לעתיד לבוא בתכלית שלימות העולם, שכבר הי' מעין זה בשעת מתן תורה, ובאופן דראי' מוחשית. ואעפ"כ נאמר, שאז זה נקרא רק החלו לעשות, והקיום הוא דוקא במעמד ומצב של זמן הגלות, ובגלות גופא, בגלות הכי נורא.

ומבאר בזה, שברוחניות הענין הכי נורא שעמד בגלוי בגלות הוא בזה שאמר שאיני מתחיל אלא בתינוקות של בית רבן¹⁵. וזהו כללות ענין החינוך, וכמבואר בכמה מקומות שיש תינוקות של בית רבן כפשוטם, וכן ישנו כזה שהוא כבר גדול בשנים, ובלשון בעל המאמר שיש לו כבר שער לבן (ער האָט שוין ווייסע האָר) ואעפ"כ הוא עדיין במעמד ומצב של תינוק בנוגע לעניני יהדות, שאז מובן גודל המסירת נפש שצריך להיות, אל תגעו במשיח¹⁶, וכדאיתא במסכת שבת¹⁷ אלו תינוקות של בית רבן, שזהו עי"ז שמכניסים אותם לבית רבן ששם הם שייכים, ושם גופא זה נעשה אצלם הבית שלהם, ששם הם מקבלים את כל יסודם (דעם גאַנצן שטעל זייערן) לכל ימי חייהם כולם, ובזה הי' כדאיתא במדרש שהמן אמר שאינו פותח אלא בתינוקות של בית רבן.

ומקשר את זה במאמר¹⁸ עם הענין דכתית למאור¹⁹, שדוקא כאשר יהודי נמצא במעמד ומצב של כתית, אפילו כשהוא נמצא בהרחבה הכי גדולה בגשמיות, הנה מכיון שברוחניות אינו כן, ויתירה מזה שאפילו במצב הרוחני הוא ג"כ בהרחבה ועד שכדבעי למיעבד עביד²⁰, הרי מכיון שהוא מתבונן שועמך כולם צדיקים²¹, שכל אחד ואחת מישראל הם נצר מטעי מעשה ידי להתפאר²¹, והוא מתבונן אודות גדלותו של זה שאומר עליו שזהו נצר מטעי מעשה ידי, ובו הוא מתפאר, הנה יבכה במר נפשו (בלשון הידוע בכמה מאמרים), היתכן, דמאן דמחוי במחוג קמי מלכא הו"ע היפך החיות והיפך המציאות שלו²², ובמה נחשב הוא לגבי ערכו שניתנו לו הכחות להגיע ולעמוד בגלוי כנצר מטעי ומעשה ידי,

רמז תתרנז.

(16) תהלים קה, טו. דברי הימים א טז, כב.
 (17) קיט, ב.
 (18) וראה גם סה"מ תרפ"ט ע' 162 (קונטרסים ח"א לט, א) ואילך.
 (19) ר"פ תצוה (כו, כ).
 (20) ראה כתובות טז, א.
 (21) ישע"י ס, כא. וראה סנהדרין ר"פ חלק.
 (22) חגיגה ה, ב.

(11) ראה לקו"ש ח"ג ע' 878. ח"ז ע' 270.
 (12) מכילתא ופרש"י בשלח טו, כ. דבר פ"ז, ח.
 (13) סה"מ תרמ"ד (קה"ת, תשמ"ט) ע' שי.
 תרמ"ז ע' פז. תרנ"ז ע' שנו. המשך תרס"ו ע' כג.
 שם ע' תקמו. תער"ב ח"א ע' שסו. סה"מ תער"ב-תרע"ו ע' קיג. עטר"ת ע' רצא. תרפ"ה ע' קצט. תש"ט ע' 57 (השני). ועוד.
 (14) פל"ו (מו, א).
 (15) אסת"ר פ"ז, יג (קרוב לסופו). יל"ש אסתר

ועד שכל רואיהם יכירום²³ שזהו נצר מטעי ומעשה ידי, אז נעשה אצלו ענין התשובה, עד שתשוב אל האלקים אשר נתנה²⁴ ולמעלה יותר.

וזוה נמשך אח"כ במעשה בפועל, כלשון הידוע שאומר אדמו"ר הזקן בתו"א²⁵, שמסרו נפשם במשך כל השנה כולה, כידוע הביאור²⁶ בענין האתרוג הדר באילנו משנה לשנה²⁷, שהענין בזה הוא, שאע"פ ששנה כוללת בה את כל עניני השינויים שיכולים להיות²⁸, דשנה הוא מלשון שינוי²⁹, אעפ"כ הוא דר באילנו, שיש לו את החיות ודירתו היא באילנו, שרשו ומקורו, ויתירה מזה (כידוע גם מהמשך וככה³⁰ ומכמה מקומות), שהוא גדל ומתרבה ומתגדל מהשינויים, אע"פ שאלו הם שינויים מהקצה אל הקצה, שאז אפילו כאשר בקצה אחד הוא בתכלית השלימות, ולכאורה צריך להיות לו קשה יותר לעבוד עבודתו בשלימות בקצה השני, דאם הוא מצד חסד קשה לעבוד בענינים בתורה הקשורים עם אש, עם עניני גבורה, וששם יהי' ג"כ בתכלית השלימות. וכמו שאפילו בנוגע לאברהם אוהבי³¹ נאמר שרק עכשיו, בניסיון העשירי, עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה³², שיכול גם לעבוד עבודת בוראו באופן דירא, יראה³³, ועד"ז הוא בכאו"א מבני אברהם יצחק ויעקב, שזהו כל אחד מישראל.

ואז מתחיל לחנך את עצמו מבית רבן, בדוגמת תינוקות של בית רבן, באופן הפשוט, ואז הוא פועל בעצמו (כאמור) שמהכתית נעשה אצלו הענין דלמאור, כמו שמדייק בהמאמר שלא כתיב להאיר אלא למאור, שזהו מקור האור, שזה נעשה דוקא עי"ז שהי' אצלו הכתית מתוך הרחבה בגשמיות, ויתירה מזה מתוך הרחבה ברוחניות, שרק אז מכיר את האמת, שבמה נחשב הוא לגבי מעמדו ומצבו כמו שהי' צריך להיות מצד נצר מטעי מעשה ידי להתפאר, שזה נאמר על כל אחד ואחת מישראל, ועמך כולם צדיקים. ועד"ז הוא בכל דור ודור, כדאיתא במאמר³⁴, שזהו חלק מהתורה, שהתורה היא נצחית³⁵, ותורה מלשון

ג'נאח ולהרד"ק ע' שנה. אוה"ת מקץ שלח, סע"ב.

(כרך ו) תתקעו, א.

(30) הנ"ל פצ"ד (ע' קיא).

(31) ישעי' מא, ח. וראה אגה"ק סי"ג.

(32) וירא כב, יב.

(33) ראה לקו"ש ח"ב ע' 378.

(34) סה"מ תרפ"ז ע' קיד. ע' קכה-ו (תשי"א ע' 182. ע' 4-193).

(35) תניא רפי"ז.

(23) ישעי' סא, ט.

(24) קהלת יב, ז. וראה לקו"ת ר"פ האזינו. ד"ה מים רבים שנה זו (נדפס לעיל).

(25) מג"א צז, א. צט, ב. (הוספות) קכ, ד.

(26) סידור (עם ד"א"ח) רסד, סע"ד ואילך. המשך וככה תרל"ז (קה"ת, תשע"ג) פפ"ז (ע' קה).

(27) סוכה לא, ב. לה, א.

(28) ראה לקו"ש ח"ד ע' 1323.

(29) עבודת הקודש חלק (ד) סתרי התורה פי"ט. וראה ראב"ע בא יב, ב. ס' השרשים לר' יונה בן

הוראה (כדאיתא בזהר³⁶), שבזה ישנה ההוראה הנצחית לכל אחד ואחת בכל זמן ובכל מקום, כיצד יש למסור נפש על ענין החינוך בנוגע לעצמו, ובדוגמת דברי המשנה³⁷ איזהו חכם הלומד מכל אדם, שכל זמן חיים חיותו בכל יום ויום הוא מעלה בקודש³⁸, שהלשון בקודש קאי על חכמה, קודש מילה בגרמי³⁹, ואעפ"כ אתמול הוא הי' חכם הלומד מכל אדם, וכשמגיע יום חדש כל יומא ויומא עביד עבידת⁴⁰, שלומד מכל אדם ותמיד לומד ומעלה בקודש. שזהו גם כתורת הבעש"ט הידועה⁴¹ שמכל ענין שיהודי רואה או שומע הוא צריך לשמוע ולראות (דערהערן און דערזען) את ההוראה בעבודתו לקונו, ועאכו"כ שזה צריך להיות נמשך בחינוך כפשוטו.

וזהו מפי עוללים ויונקים יסדת עוז גו' (שעי"ז נעשה) להשבית אויב ומתנקם⁴², כמו שמפרש⁴³ שתמיד ישנו הענין דאויב הגלוי, וכן ישנו המתנקם בסתר, ועד"ז כמו שאמר יעקב בתפילתו⁴⁴ אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי, שחרבי הוא בנוגע לאויב קרוב, שרואים אותו והוא נמצא בקירוב להבנה והשגה שלו, משא"כ קשתי פירושו בנוגע למתנקם שנמצא בריחוק מקום ואינו יודע מה הוא, ואעפ"כ הוא פועל בעניני עבודת ה' הנקראים קשתי (כמבואר בארוכה במאמר המשנה⁴⁵ על היוצא בחמישה כלי זיין⁴⁶), שאז זה מגיע הן לאויב והן למתנקם. וההתחלה בזה היא מפי עוללים ויונקים כפשוטו, כדמפרש בהמאמר על ענין החינוך, ואח"כ גם מוסיף במכתב המצורף לזה⁴⁷ שזה מוטל ביחוד ובפרט על הצעירים והצעירות, שצריכים להיות דוגמא חי' כיצד הם מחנכים את עצמם וכיצד הם מתנהגים בחיי היום יום. ועד"ז גם בכל אחד ואחד, דכאשר נזכר שהוא נעשה כברי' חדשה, היינו שבכל יום ויום הוא צעיר, מוטלים עליו כל הפרטים שמפרט שם בנוגע לדוגמא חי' בחייו הפרטיים, ועוד וגם זה עיקר, לפעול ולהשפיע ולהפוך את כל הסביבה שבסביבתם שיהיו כפי רצון הבורא, ועד שיראו בגלוי שזהו נצר מטעי מעשה ידי להתפאר.

(ב) ואילך. ובכ"מ.
 (42) תהלים ח, ג.
 (43) סה"מ תרפ"ז ע' קיא (תשי"א ע' 181).
 (44) ויחי מח, כב.
 (45) שבת סג, א.
 (46) ד"ה לא יצא האיש תרל"ב (קה"ת, תשט"ז)
 ע' 7. סה"מ תרנ"ט ע' קנז. תש"ד ע' 98 ואילך.
 (47) אגרות קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ד ס"ע
 טז ואילך. נדפס גם בסה"מ תרפ"ז ע' רפג (תשי"א
 ע' 215).

(36) ח"ג נג, ב. וראה רד"ק לתהלים יט, ח. ס'
 השרשים שלו ערך ירה. גו"א ר"פ בראשית (בשם
 הרד"ק).
 (37) אבות פ"ד מ"א. וראה גם ד"ה איזהו חכם
 תש"ב (סה"מ תש"ב ע' 123).
 (38) ראה ברכות כח, א. וש"נ. ובכ"מ – נסמנו
 בלקו"ש חיי"ג ע' 250 הערה ד"ה להעלות בקודש.
 (39) זח"ג צד, ב.
 (40) זהר ח"א רה, סע"א. ח"ג צד, ריש ע"ב.
 (41) כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סקכ"ז (קא,

ועל זה נאמר, שיש על זה את הכח עוד ממשה רבינו, כמו שאומר במאמר⁴⁸ על ואתה תצוה את בני ישראל⁴⁹, תצוה לשון צוותא וחיבור⁴⁹, ואתה קאי (בפשוטו של מקרא) על משה, ועד"ז ישנו גם האתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא⁵⁰, כדאיתא בתיקוני זהר⁵¹ ומביאו אדמו"ר הזקן באגרת הקודש⁵² שזהו אצל כל אחד מישראל, ובתניא חלק ראשון⁵³ איתא שיש אצל כל אחד מישראל אתפשטותא דמשה, ועד שזה עומד אצלו בגלוי, ועד שנאמר שלכן יראה מילתא זוטרתי היא⁵⁴, שזה פועל אצלו שהוא מחבר את נשמתו המלוכשת בגוף עם נפשו הבהמית וגופו וחלקו בעולם באופן דתצוה מלשון צוותא וחיבור, ועד שהופך את הכתית מזה שנמצאים בעולם הזה התחתון שאין תחתון למטה הימנו, אפילו כפי שהוא בתכלית השלימות, שלכן נקרא בירא עמיקתא⁵⁵, וזה גופא שהוא נמצא בבירא עמיקתא הוא ירידה הכי גדולה שאין תחתון למטה הימנו, שמכנית זה נעשה אצלו מאור, דאע"פ שהוא עומד בתכלית הרחבות וההרחבה הן בגשמיות והן ברוחניות, במה נחשב הוא לגבי מעמדו ומצבו של בנו יחידו של מלך מלכי המלכים הקב"ה (כמבואר בארוכה גם בהמשך ס"ו⁵⁶, וכמדובר כמה פעמים).

וזהו גם מה שנאמר שדוקא כשהי' בגלוי הענין דחושך כפול ומכופל, כמו שהי' אז בפשטות, ועד"ז גם בדקות הענינים כמו שזהו כאשר מתבונן למה יכול להגיע ע"י עבודתו וע"י עבודתו לקונו, שהקב"ה עוזרו⁵⁷, הנה עם כל ההישגים, אע"פ שהם בתכלית השלימות, עדיין יכול להגיע לאופן גדול יותר, ועד באופן שלא בערך, ועד באופן הנקרא ע"י חז"ל⁵⁸ ומצאת, בדוגמת מציאה שהיא שלא בערך ליגיעה והשתדלות על זה⁵⁹. ואז פועלים החלו לעשות, שאע"פ שכבר קיבלו את זה במתן תורה, הנה אז הי' זה באופן דמלמעלה למטה, ואח"כ בא הענין דוקבל היהודים, שזהו עבודת התחתון, עבודת המטה, ואדרבה כאן קיימו מה שקיבלו כבר.

ויש לקשר זה עם פרשת שבוע זה, ובו גופא עם השיעור היומי (כפי שקבע בעל המאמר) דיום השלישי שהוכפל בו כי טוב⁶⁰, טוב לשמים וטוב לבריות⁶¹,

(48) סה"מ תרפ"ז ע' יג (תשי"א ריש ע' 183).
 (49) ראה גם תו"א תצוה פב, א. ובכ"מ.
 (50) תקו"ז תס"ט (קיב, רע"א. קיד, רע"א).
 וראה ב"ר פנ"ו, ז. זח"ג רעג, א.
 (51) שם (קיב, רע"א).
 (52) ביאור לסי' ז"ך בסופו.
 (53) רפמ"ב.
 (54) ברכות לג, ב.
 (55) ע"פ ל' חז"ל – חגיגה ה, ב.
 (56) ס"ע שפ ואילך.
 (57) קידושין ל, ב. ב"ב עה, רע"א.
 (58) מגילה ו, ריש ע"ב.
 (59) לקר"ש ח"א ס"ע 216. ח"ד ע' 1165. ח"ז ריש ע' 279. ח"ג ע' 117. ובכ"מ.
 (60) פרש"י בראשית א, ז (מב"ר פ"ד, ו).
 (61) טוב לשמים וטוב לבריות

ששם ישנה בקשת משה, וג"כ באופן דונפלינו (כמדובר לעיל על הענין דנפלא), שונפלינו אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה⁶², ואומר על זה שזה נעשה ע"י אם מצאתי חן בעיניך⁶³, שאז יהי' החן מלמעלה. וכמבואר גם בכמה מאמרים על פסוק זה⁶⁴, ועד גם במאמר מלפני שישים שנה דאדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע⁶⁵ (שבעל המאמר הוא ממלא מקומו), דלכאורה ענין החן הוא ענין של מתנה, ושם מוצאים שמשה ביקש והפציר (געקאכט זיך) ועד שזה הי' תכלית השלימות בבקשתו שיהי' ענין החן, וזה יביא לונפלינו אני ועמך. ומבאר בזה, שאע"פ שגם חן הוא לכאורה ענין המתנה, שהרי חן וחנינה ומתנה הם מלשון אחד, הנה אין זה מתנה סתם, אלא המתנה ניתנת מפני שעביד נייחא לנפשי, שאז יהיב לי' מתנתא⁶⁶.

ועי"ז שישנה עבודה של יהודי, וכמו שאומר בהמאמר⁶⁷ שיש אמונה בממכ"ע, אבל מעין זה שייך גם בחסידי אומות העולם, ועד שאצל יהודי זה נמשך אף באופן של ידיעה, הנה אצלו יש גם את האמונה בסוכ"ע, שזהו העילוי דשמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד⁶⁸ על העבודה דברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, שעל זה אומר דוקא שמע ישראל, ועד שהע' והד' הן רבתי, כדאיתא בזהר⁶⁹ ומבואר בספר המצוות להצ"צ⁷⁰ שזהו אותיות ע"ד, שמעידות על דבר שצריכים עלי' עדות מפני שאין זה דבר הגלוי, ואפילו לא דעבידא לאגלויי⁷¹ (שזהו ממכ"ע), והעד על זה הוא שמע ישראל, שזה קאי על כל אחד מישראל [שלכן כל אחד מישראל אומר את זה בכל מעמד ומצב, כמבואר בשיחות של בעל המאמר⁷²], והם מעידים שהוי' אחד, כמו שאומר שהח' הוא ז' רקיעים וארץ והד' הוא רוחות העולם, ובזה ממשיכים את אלופו של עולם⁷³, ועד שזה נעשה תיבה אחת ותחילתו א', שתוכן התיבה הוא ענין האחדות. ואחרי שיש אצל יהודי האתערותא דלתתא באופן כזה, אז באה האתערותא דלעילא שלפי ערך האתערותא דלתתא, אבל זה עדיין אינו ענין החן, שאת זה ביקש משה רבינו, שלא יהי' הענין דמלאכי ילך לפניך⁷⁴, שזהו עדיין כפי שזהו בערך לסדר

68) ואתחנן ו, ד.

69) ח"ג רלו, ב.

70) קלו, ב.

71) ר"ה כב, ב. וש"נ.

72) סה"ש הי"ש"ת ע' 12.

73) ראה סמ"ק – הובא בב"י אור"ח סימן סא

(ד"ה כתב בסמ"ק). שו"ע (וראדה"ז) אור"ח שם

סעיף ו. וראה לקר"ת תזריע כג, ג. ועוד. וראה

ברכות יג, ב.

74) תשא לב, לד.

61) ראה קידושין מ, א. אה"ת בראשית לג, א ואילך. משפטים ע' א'קנז. שם ע' א'קסא ואילך.

ועוד.

62) תשא לג, טז.

63) שם, יג.

64) סה"מ תש"ה ע' 51 ואילך.

65) סה"מ תרע"ח ע' ריא ואילך.

66) ראה מגילה כו, ב. גיטין נ, ב. ב"מ טז, א.

ב"ב קנו, א.

67) סה"מ תרפ"ז ע' קיד (תשי"א ע' 184) ואילך.

ההשתלשלות, אלא דוקא ענין החן, ועד לענין דונפלינו אני ועמך, כנ"ל שזהו ספירת הכתר ועד בפנימיות הכתר, ועד בעצמות ומהות, שזוהי אתערותא דלעילא שאמנם באה מצד לעילא, אבל קוב"ה לא שריא אלא באתר שלים⁷⁵, אחרי שישנה אתערותא דלתתא, ואח"כ האתערותא דלעילא שלפי ערך האתערותא דלתתא, כמבואר בארוכה ענינים אלה בלקו"ת שיר השירים⁷⁶, וגם בספר המצוות להצ"צ⁷⁷.

וזוהו גם בכללות מה שבכל שנה ושנה, כאשר הענינים נזכרים ונעשים⁷⁸, הנה אז ידועה תורת הבעש"ט⁷⁹ דהקורא את המגילה למפרע לא יצא⁸⁰, שאין זה ענין של למפרע, אלא זוהי הוראה בכל יום ובכל רגע ובכל מקום ולכל אחד ואחת, שכל הענינים המסופרים במגילה הם גם בכל השנה כולה, איזה שינויים שלא יהיו לא שייך שאצל יהודי יהי אפילו מחשבת חוץ, ועאכו"כ דיבור ומעשה, ואז מתגלה אח"כ ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר⁸¹ כפשוטו, בהקדמה כפי שזה קשור ומיוסד על אורה זו תורה עד יקר אלו תפילין⁸², שהוקשה כל התורה כולה לתפילין⁸³, כללות ענין המצוות, וממשיכים את זה מתחיל מהתינוקות של בית רבן, כמסופר במדרש¹⁵ שכשמצאו את התינוק הוא אמר לו אל תירא⁸⁴, ואח"כ הפסוק עוצו עצה⁸⁵, ואח"כ ועד זקנה אני הוא⁸⁶, כמבואר בארוכה במדרשי רז"ל. וכן תהי' לנו, שעיי"ז שכל אחד יפעל באורה ושמחה וששון ויקר כדרשת רז"ל, בכל הענינים המפורשים בזה הכוללים את כל התורה כולה, בודאי יקיים הקב"ה את הבטחתו, שיהי' ונתתי גשמיכם בעתם⁸⁷, וכל הברכות המנויות בפרשה, עד אורה ושמחה וששון ויקר כפשוטם, ומיסמך גאולה לגאולה⁸⁸, לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, דאע"פ שלפי שעה קלה עדיין עבדי דאחשורוש אנן⁸⁹, הנה בקרוב ממש ובעגלא דידן יבוא משיח צדקנו, יגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, במהרה בימינו ממש.

81) אסתר ח, טז.

82) מגילה טז, ב.

83) קידושין לה, א. וש"נ.

84) משלי ג, כה.

85) ישע"י ח, י.

86) שם מו, ד.

87) בחוקותי כו, ד.

88) מגילה ו, סע"ב.

89) שם יד, א.

75) זח"ג צ, ב.

76) כד, סע"א-ב.

77) ט, ב.

78) אסתר ט, כח. וראה רמ"ז בספר תיקון שובבים, הובא ונתבאר בספר לב דוד (להחיד"א) פכ"ט.

79) כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סע"ח (פט), סע"ב ואילך). וש"נ.

80) מגילה יז, א (במשנה).

בס"ד. התוועדות יום ג', פורים קטן ה'תשל"ח*

הנחה בלתי מוגה

— שיחה א' —

א. צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה וקבל היהודים (נדפס לעיל).

[אחרי המאמר ניגנו את הניגון ד"ויהי בימי אחשורוש].

ב. נזכר לעיל (בהמאמר) ששנה זו היא התחלת היובל השני אחרי אמירת המאמר (ד"ה וקבל היהודים תרפ"ז) בפעם הראשונה.

[ובפרט ששנה שעברה לא היתה שנת העיבור, ובמילא גם לא ה' פורים קטן, כך שזהו הפורים קטן הראשון גם בשנה האחרונה, בסיום וחותם היובל הראשון; אבל העיקר הוא, כמדובר, שכאשר נכנסים ליובל שני, זהו יובל חדש].

ענין היובל הוא "וחי לעולם"¹, שעל זה נאמר שזהו "עולם" של נ' שנה, כמבואר במדרשי רז"ל².

וכאשר עוברים ומתחיל היובל השני, זהו "עולם חדש ראה"³, שבכל אופני העבודה שהיו אצלו לפני זה היו כדבעי ובשלימות (שהרי "כל ישראל בחזקת כשרות"⁴) – נעשה עכשיו "עולם חדש", סדר חדש בעבודה, נעלה יותר מכפי שהי' ביובל הראשון (כללות היובל מתרפ"ז עד תשל"ז)⁵.

ג. ואז ה' גם הציווי (והנתינת כח לקיום הציווי)⁶ ד"מעלין בקודש"⁷, דכאשר יש העלאה מידי יום ביום ומידי שנה בשנה, הרי אינו בדומה ההעלאה מיום ליום לגבי ההעלאה משבוע לשבוע ולגבי ההעלאה מחודש לחודש ולגבי ההעלאה בשנה חדשה.

[וכפי שרואים זאת גם בפשטות, ובפרט ע"פ המבואר במדרשי רז"ל, שכאשר מתחילה שנה חדשה, יש אופן חדש לגמרי בעבודה, כמובן גם מאגרת הקודש⁸ שבראש השנה בא אור עליון שאף פעם לא ה' אור כזה במשך כל סדר ההשתלשלות, ואח"כ מקבלים אותו והוא נמשך בהתלבשות ע"י מעשה התחוננים בכל יום מימות השנה].

(4) רמב"ם ה' קידוה"ח פ"ב ה"ב.

(5) ראה בארוכה שיחת י"ב תמוז תשל"ז (שיחות קודש ח"ג (ברוקלין, תשע"ט) ע' 341 ואילך.

(6) ראה תנחומא נשא יא. במדב"ר פי"ב, ג.

(7) ראה ברכות כח, א. וש"ג. ובכ"מ – נסמנו בלקו"ש ח"ג ע' 250 הערה ד"ה להעלות בקודש.

(8) סי"ד.

(* שיחה זו הוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, ונדפסה בלקו"ש חכ"א ע' 281 ואילך. בהוצאה זו נדפס הנחה בלתי מוגה. המו"ל.

(1) ל' הכתוב – בראשית ג, כב.

(2) ראה מכילתא משפטים כא, ו. קידושין טו, א. ירושלמי ברכות פ"ד ה"א. הובא בפרש"י שמואל"א א, כב.

(3) ב"ר פ"ל, ח.

ועאכו"כ כשזוהי עלי' מיובל ליובל, דמוכן גודל העילוי לגבי העלי' משמיטה לשמיטה, דכאן יש שבע שמיטות, ועאכו"כ לגבי העלי' משנה לשנה.

ד. וזה גם כולל, שאם מפני איזו סיבה שתהי' יש "יחטא", חסרון⁹ בעבודה במשך היובל הראשון – הנה מכיון שזהו "עולם חדש", יכול למלא גם כל ענינים אלה שצריכים (אם צריכים) למלא מעבודתו ביובל שלפני זה.

וכמו כן – להתחיל עבודה חדשה, ועד שנאמר שזהו בדוגמת חידוש גמור לגבי עבודתו עד עתה.

ה. ובזה גם מוכן, דאף שבעבודת ה' יש "בכל דרכיך דעהו"¹⁰ ו"כל מעשיך לשם שמים"¹¹ – הנה לכל לראש זהו בענינים אלה שאודותם מדובר במאמר זה:

עיקר הנקודה המדובר במאמר זה הוא בנוגע לחינוך, חינוך כפשוטו – "מפי עוללים ויונקים יסדת עוז"¹² (שעי"ז יהי' "להשבית אויב ומתנקם"¹²).

ואפילו הגדולים בשנים, וגם הגדולים באמיתת הענין – בעבודתם, זקוקים ג"כ לעבודה ד"מפי עוללים ויונקים יסדת עוז".

ו. וזה ("עוז") הוא ענין התורה, כפי שמביא¹³ ש"אין עוז אלא תורה"¹⁴:

לתורה יש כו"כ שמות, אבל שם נבחר השם והתואר "עוז", שזה מראה על ענין התוקף, שלא יתבייש מפני המלעיגים, כהתחלת כל ד' חלקי השולחן ערוך¹⁵.

ועד שלא רק "אל יתבייש", אלא הוא עומד באופן של תוקף, "איתן"¹⁶ – שזה ממשיך אח"כ את ההצלחה בכל עניני עבודתו.

וכפי שרואה זאת גם בפשטות, שאפילו כשמקיים את שליחותו, הוא עושה את זה מתוך חלישות, או לא בתוקף המתאים, ואף שמקיים את ה"לא יתבייש" – הרי אין זה מגיע לכפי שבאה עבודתו בקלות יותר ובהרחבה יותר, כשמעמיד את עצמו מלכתחילה באופן של תוקף, שאז כל ענין המלעיג מתבטל אצלו במציאות.

ז. וכפי שמבאר גם במאמר¹⁷, שזהו בדוגמת זה שלא שייך שיהי' ביוש ("יתבייש") מפני המלעיגים הנמצאים בעולם אחר, ואפילו בעיר אחרת.

13) סה"מ תרפ"ז ריש ע' קיב (תשי"א ע' 181).
 14) שהש"ר פ"א, ד. פ"ב, ג. וראה גם בהנסמך
 15) בסה"מ שם הערה ד"ה ואין עוד. ועוד.
 16) טור, רמ"א ושו"ע אדה"ז או"ח בתחלתו.
 17) ראה קונטרס לימוד החסידות ע' 5-6 (אגרות-
 קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ג ע' שלה-ו). ובכ"מ.
 18) סה"מ תרפ"ז ע' קכג-ד (תשי"א ע' 192-3).

9) ראה פרש"י ויצא לא, לט. מלכיס"א א, כא. ובכ"מ.
 10) משלי ג, ו. רמב"ם הל' דעות ספ"ג. טוש"ע
 או"ח סרל"א. שו"ע אדה"ז או"ח סקנ"ו ס"ב.
 11) אבות פ"ב מי"ב. רמב"ם וטוש"ע שם. וראה
 לקו"ש חכ"ד ע' 646 בהערה ד"ה כל מעשיך לשם
 שמים.
 12) תהלים ח, ג.

וכאשר מעמיד את עצמו כ"עולם חדש", המלעיגים אינם נמצאים כלל בעולמו, ואינו זקוק כלל להתבוננות מדוע אין לו להתבייש מהם;

הוא צריך רק את התוקף, שהוא שייך ל"עולם חדש", והמלעיגים והמבלבלים והמסתירים נשארו בעולם התחתון ממנו. בזה צריך להתבטאות התוקף, ואז בדרך ממילא ילך לבטח דרכו מתוך שמחה וטוב לבב.

ח. וההתבוננות הכי קלה בזה היא ג"כ (כמוזכר במאמר) משיעור החומש דיום זה, ש"ונפלינו אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה"¹⁸:

אין זה כמו הנוסח שאומרים "אתה בחרתנו", שענין הבחירה שייך כשיש איזה צד השוה, ובמילא זקוקים לבחירה, ויתכן שיבחר דבר אחד או שיבחר דבר שני; אבל בעינים שאין ביניהם שום נקודות משותפות לא שייכת בחירה, דממה נפשך: אם הוא זקוק לענין זה – אין לו ברירה, כי יש רק דבר אחד.

וזהו הבקשה ד"ונפלינו אני ועמך", כפי שאומר במאמר ד"ה ועתה אם נא מצאתי חן בעיניך ע"ח¹⁹ ובכו"כ מאמרים, שעומדים בהבדלה הנקראת הבדלה בדרך פלא, שבזה בכלל לא שייך לומר "אתה בחרתנו",

שזה שייך מצד הגוף וחומריות שלו, כדאיתא בתניא²⁰, אבל מצד הפנימיות של יהודי, שזהו אמינות המציאות שלו – עושה נפשו עיקר (כדאיתא בתניא פרק לב), ואז עומד באופן ד"ונפלינו"²¹, הבדלה באופן של פלא.

ואז אין צורך להסביר לו שאין לו מה להתחשב עם מלעיגים ועם מעלימים ומסתירים – כי הם אינם בעולמו.

ט. וכאמור, אין זו התבוננות בעינים הקשורים עם "רוי תורה" (השייכים דוקא ליהודים שהנהגתם היום-יומית היא ע"ד הקבלה, כמו מקובלים), אלא זוהי התבוננות פשוטה בפשוטם של כתובים – ש"ונפלינו אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה",

וגם התבוננות שכל אחד מישראל "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא שנאמר²² ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר"²³ – ש"כל ישראל" כולל ממש כל אחד ואחת [חוץ מאלה שמפרט אח"כ, ואפילו עליהם איתא ג"כ בירושלמי²⁴ שאחרי שקיבלו עונשם, זה נעשה מציאות חדשה, וגם להם יהי חלק לעולם הבא]²⁵.

(22) ישע"י ס, כא.

(23) סנהדרין ר"פ חלק.

(24) כלאים פ"ט ה"ג.

(25) ראה אגרות יקודש אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ח"א ע' קמה.

(18) תשא לג, טז.

(19) סה"מ תרע"ח ע' רכג.

(20) פמ"ט (סט, סע"ב ואילך).

(21) ראה תורה ואין – יבמות סא, א.

י. וכאמור, זוהי ההתבוננות הכי פשוטה – שהוא מתבונן שהוא בנו יחידו של מלך מלכי המלכים הקב"ה.

ואין זה רק כפי שהנשמה עומדת למעלה ב"איגרא רמה", אלא כפי שנמצאת ב"כירא עמיקתא"²⁶ – דוקא שם עשאה הקב"ה לשליח לעשות לו ית' דירה בתחתונים, "כבדו את המצוות שהן שלוחי", כדאיתא בתנחומא²⁷ ומבואר בארוכה בלקו"ת ויקרא²⁸, ועד כפי שאומר שם²⁹ "שלוחו של אדם כמותו"³⁰ – של אדם העליון.

ואמיתת ענין השליחות היא, כמדובר כמה פעמים, שאין זה רק פעולה שהיתה כאשר המשלח מינה אותו לשליח, אלא שזה נעשה (בלשון הידוע³¹) "פעולה נמשכת", שבכל רגע ורגע הוא מקבל מחדש את מינוי השליחות לעשות לו ית' דירה בתחתונים. ולעשות דירה בתחתונים "לא בשמים היא"³² ולא נפלאת היא. . ולא רחוקה היא³³, אלא "קרוב אליך הדבר מאוד בפיך ובלבבך לעשותו"³⁴ –

ע"ז שהוא מתנהג ע"פ שולחן ערוך, ובזה גופא – מתנהג לפני משורת הדין³⁵, שגם זה הוא כבר דין בשולחן ערוך³⁶, ואחרי הדרכת תורת החסידות, מאור שבתורה, הדרכת רבותינו נשיאינו, מוארים ועם החיות של תורת החסידות, בדין ובלפנים משורת הדין, וכמובן מכמה שיחות של רבותינו נשיאינו.

יא. וכמדובר לעיל, הנתינת כח על זה וביאור אופן העבודה בזה, מצינו ג"כ במאמר זה ד"וקבל היהודים" – כמה פרטים בזה.

ואח"כ, כמו שנאמר בהקדמת התניא, שאדמו"ר הזקן מבקש מהגדולים אשר בעיר שישבירו לאלה הזקוקים להסברה נוספת, ועד"ז גם בכל דור ודור שלאורם ניסע ונלך, החל מאדמו"ר הזקן ועד לנשיא דורנו, ממלא מקומו של כ"ק מו"ח אדמו"ר – ע"י המשפיעים, כפי שמבקש אדמו"ר הזקן מכל אחד מהם ומכולם, הן משפיעים והן משפיעות³⁷, שישבירו לכל אחד הזקוק לביאור,

בין אם הוא מבקש זאת, ואם אינו מבקש – יש להשתדל עוד יותר להסבירו ולבאר את ההוראה בנוגע לפועל מהנקודות והענינים המבוארים בהמאמר.

35) ברכות ז, א. וש"נ. וראה אנציקלופדי' בערכו (כרך לז ע' שנו). וש"נ.

36) ראה ב"מ ל, ב. וש"נ. וראה שו"ע חו"מ סרנ"ט ס"ה. שם סי"ב סוס"ב. וראה רמב"ם הל' דעות פ"א ה"ה. וראה שו"ע אדה"ז אר"ח סקנ"ו ס"ג.

37) ראה גם שיחות תשל"ז: י"ט כסלו (שיחות קודש ח"א (ברוקלין, תשע"ט) ע' 377 ואילך); אור לה' אדר (לקו"ש ח"ז ע' 493 ואילך). הוספה לקונטרס אהבת ישראל – הוצאה מיוחדת להמשפיעים ש"י.

26) ע"פ ל' חז"ל – חגיגה ה, ב.

27) ויגש ו.

28) ב, א.

29) א, ג ואילך.

30) ברכות לד, ב. וש"נ.

31) ראה מפענח צפונות פ"ה.

32) נצבים ל, יב.

33) שם, יא.

34) שם, יד.

יב. ובפרט, כמדובר כמה פעמים על הדין³⁸ ד"שלושים יום לפני החג", ועד"ז שלושים יום לפני ענין ציבורי, שמתחילים כבר להתעסק בכך שלושים יום לפני זה, שפורים קטן הוא שלושים יום לפני פורים גדול (כפי שקורא לזה אדמור"ר הזקן בסידורו³⁹).

וזהו גם בפשטות ההכנה ל"מבצע פורים" עם כל ה"שטורעם", ועד שזה יגיע לאנשים נשים וטף "ביום אחד".

וההכנה צריכה להיות באופן מסודר, כדי שיפעלו את זה כדבעי. דאע"פ שאח"כ זה מביא לשמחה "עד דלא ידע"⁴⁰, למעלה מכל סדר ומדידה והגבלה, הרי ההכנה לזה היא באופן מסודר.

וזהו גם אחת ממטרות ההתוועדות – לעורר שלושים יום לפני הפורים בנוגע ל"מבצע פורים".

וכמדובר הנקודות בזה בשנים שעברו, שזה יגיע לכל מקום, ובלשון המגילה – לאנשים נשים וטף "בכל מדינות המלך"⁴¹, מלכו של עולם⁴², מלך מלכי המלכים הקב"ה. ו"מיסמך גאולה לגאולה"⁴³ – שגם גאולת פורים היא כבר הכנה, ובאופן דסמיכות, בנוגע לגאולה ממצרים, הקשורה עם "מבצע פסח".

יג. וגם בהמשך להמדובר לעיל בנוגע לשליחות:

ידוע שבתורה כל עניני' הם באופן ד"כללות ופרטות"⁴⁴; וכלל עם ישראל – כל אחד ואחת מישראל – הוא שלוחו של מקום לעשות לו ית' דירה בתחתונים, ונוסף לזה, יש את אלה שבזה גופא יש אצלם ענין השליחות בגלוי יותר, ועד שזה יוצא גם בשליחות כפשוטה.

וזהו ג"כ אחת ממטרות ההתוועדות – עבור אלה שע"פ השגחה פרטית התנדבו והם נוסעים עכשיו לירושלים עיר הקודש, "עיר שחבורה לה יחדיו"⁴⁵, ירושלים העתיקה, וממנה נראה וסמוך⁴⁶ גם ירושלים החדשה,

[שלא כדעת הטועים שמתחילים מירושלים החדשה ומשם באים לירושלים העתיקה; אצלנו העיר בה "חנה דוד"⁴⁷ היא ירושלים העתיקה, שזוהי נחלת עולם לעם עולם בתור עיר בה "חנה דוד", עיר הבירה, וע"י ירושלים העתיקה יש גם את ירושלים החדשה ופרוורי' עם כל הסביבה שלה וכו', לגבולותי' של ירושלים],

43) מגילה ו, סע"ב.

44) ראה תו"כ ופרש"י ר"פ בהר. חגיגה ו, ריש ע"ב.

45) סוטה לו, ב. ובחיים קטן, סע"ב.

46) תהלים קכב, ג.

47) ראה מגילה ב, ב.

48) ישעי' כט, א.

38) ראה פסחים ו, סע"א. וש"נ. שו"ע אדה"ז ריש הלכות פסח. וש"נ.

39) לפני "למנצח גו' יענך".

40) מגילה ז, ב. שו"ע או"ח סתרצ"ה ס"ב.

41) א, טז. כב. ג. יג. ח, ה. יב. ט, כ.

42) ראה מגילה טו, ב. אסת"ר פ"י, א.

וגם לצפת עיר הקודש, וכידוע ששם היתה התחלת גילוי חכמת הסוד, כפי שנקראת גם "חכמת האמת"⁴⁸, חכמת הקבלה, ששם גילה האריז"ל את תורתו באופן שזה הגיע לדורותיו אחריו ע"י תלמידו ר' חיים ויטאל, ואח"כ נעשה גם ההמשך בזה ע"י "גורי האריז"ל" (כפי שנקראים).

[וזהו גם מה שהשתדלו ביישוב ארץ ישראל בכלל, ובפרט של העיר צפת וירושלים העתיקה וחברון וטברי', כידוע ד' העיירות הקשורות במיוחד עם הכולל וכו'].

וזהו גם, כמדובר לעיל, כפי ששליחות נמשכת בפשטות ובגלוי ולמטה מעשרה טפחים לעיני כל – אלה שהתנדבו, אברכים ונשיהם וילדיהם, וגם מהבחורים ("בחורים מעם"⁴⁹), לנסוע בעזרת ה' ובקרוב ממש לירושלים העתיקה, ועל ידה גם לירושלים החדשה, ו"עתידה ירושלים שתתפשט בכל ארץ ישראל כולה"⁵⁰, ועד"ז גם לעיר צפת.

והם יגדילו עוד יותר את הענין דהפצת "חכמת האמת" ותורת הקבלה, עם פירושה וביאורה ומקורה, כפי שזה נתגלה ע"י רבותינו נשיאינו דתורת החסידות, החל מהבעש"ט והמגיד, ואח"כ ממלאי מקומם דתורת חסידות חב"ד, אדמו"ר הזקן וממלאי מקומו, עד נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר.

יד. וכמדובר בארוכה, שכאשר הם נוסעים, דבר ודאי הוא שהם נוסעים בתור שלוחים של כל המסובים והנמצאים כאן, ועל ידם – גם בשליחות של כל קיבוץ בני ישראל במדינה זו,

דע"ז שהם נוסעים, זהו כאילו שכל אחד נוסע בפני עצמו, ומתיישב שם ומעודדם ומחזקם להרבות ולהגדיל ולהאדיר את הפצת התורה כפשוטה, לימוד הנגלה ולימוד החסידות,

וגם הענין דתורה מלשון הוראה⁵¹, כמדובר לעיל – ענין החינוך, ו"גדול תלמוד שמביא לידי מעשה"⁵², ו"המעשה הוא העיקר"⁵³ – מעשה בפועל.

החל ממוסדות התורה ומוסדות החינוך הקיימים – לבססם ולחזקם, וביחד עם זה – לייסד בכל מקום הזקוק לזה גם מוסדות תורה וחינוך חדשים,

ביחד עם מקוה טהרה, "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם"⁵⁴, ו"אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרין ומי מטהר אתכם" [כסיום וחותרם פרק "יום הכיפורים" במסכת שבראשונים נקראת ג"כ בשם "כפורים" – מסכת יומא⁵⁵].

48) ראה אגה"ת ספ"ב. הל' ת"ת לאדה"ז פ"א ה"ד.

49) ע"פ ל' הכתוב – תהלים פט, ב.

50) ראה ספרי דברים בתחלתו. פס"ר פ' שבת ור"ח

(פ"א), ג. יל"ש ישע"י רמז תקג. לקו"ת מסעי פט, ב.

51) ראה רד"ק לתהלים יט, ח. ס' השרשים שלו ערך

ריה. גו"א ר"פ בראשית (בשם הרד"ק). וראה זח"ג נג,

ב.

52) קידושין מ, ב. ב"ק יז, א.

53) אבות פ"א מ"ז.

54) יחזקאל לו, כה.

55) פה, ב (במשנה).

טו. וכמדובר בפעמים הקודמות⁵⁶, רוצים לקשר את זה עם ענין של מעשה בפועל: כמו אז, מסתמא גם עכשיו יעלו למעלה, וינתן לכל אחד מהם ספרים מרבתינו נשיאינו (או ספרים שבהם נתבאר הענין של מאמרי רבתינו נשיאינו ותורתם), וביחד עם זה – גם הענין ד"ושבי' בצדקה"⁵⁷, כסף לחלק ולתת לצדקה לפני נסיעתם – עוד כאן, ואח"כ לתת לצדקה שם, החל מצדקה ולימוד התורה לפני כותל המערבי בירושלים העתיקה, ואח"כ גם – כל אחד ואחת מתאים לשליחותם. וגם להתחלת ההוצאה שם, שהרי צריך להיות ה"קמח" וה"תורה"⁵⁸, ושניהם יהיו "קמח" ו"תורה" כמו שכתוב בתורה, שאז התורה נעלית יותר והקמח נעלה יותר⁵⁹.

[ואע"פ שבעיני בשר אינו-יהודי רואה קמח כפשוטו ותורה כפשוטה, הרי לאמיתת הענין זהו "קמח" כמ"ש בתורה ו"תורה" כמ"ש בתורה, שהיא חכמתו ורצונו של הקב"ה⁶⁰ בשרשה ומקורה, אבל זה נמשך עד שזה נראה בחיצוניות העולם הזה הגשמי, ועד שזה חודר בחומריות העולם ומבטלה, כמדובר ומבואר בכמה מקומות].

טז. וכמדובר לעיל, מדובר על כל אחד ואחת,

ובדוגמת הנאמר בנוגע למתן תורה שהי' צריך להיות אנשים ונשים, ואדרבה – "כה תאמר לבית יעקב" ואח"כ "ותגד לבני ישראל"⁶¹, כדרשת רז"ל⁶² (הובא גם בפרש"י).

ועד"ז בכיבוש הארץ בפעם הראשונה, הי' ג"כ הענין דבנות צלפחד, שעל ידן נתגלה שלכל נשי ובנות ישראל יש את החביבות לארץ ישראל⁶³, ועד שמתערבים ("מישטעלט זיך איין") ומביאים משפטן לפני הוי"ה⁶⁴, עם כל ה"שטורעם" שפעלו בנות צלפחד, וכפרש"י שמזה היתה גם ההוכחה על כל נשי ובנות ישראל, עד בימינו אלו, ועאכו"כ בימינו אלו, כדאיתא בספרים⁶⁵ שדרא דעקבתא דמשיחא הוא בדוגמא דרא דרעיא מהימנא⁶⁶, הדור של משה רבינו; איך שלא יהי' הביאור בזה, בין אם כן מבינים או לא מבינים, אבל כך הוא הענין ("אזוי אזוי איז דער ענין"),

[כך הי' מו"ח מספר אודות ר' הירשל טשרניגובר – הוא הי' רב גדול וחסיד גדול ולמדן גדול, והוא הי' רב בטשרניגובר, אבל אצל חסידים קראו לו ר' הירשל טשרניגובר, הרב של טשרניגובר; והוא הי' מתלהט ("פלעגט ער קאכן זיך") בחסידות, ואח"כ הוא

(62) מכילתא עה"פ. שמו"ר פכ"ח, ב.
 (63) ראה פרש"י פינחס כו, א. וראה גם פרש"י שם כו, סד.
 (64) פינחס כו, ה.
 (65) שער הגלגולים הקדמה כ. ל"ת וס' הליקוטם להאריז"ל שמות ג, ד.
 (66) ראה שמו"ר פ"ב, ב. זח"ב כ, ב ואילך.

(56) ראה שיחה לשלוחים שי' העולים לצפת ז"ך שבט תשל"ז (לקו"ש ח"ד ע' 214 ואילך).
 (57) ישע"י א, כז.
 (58) ע"פ אבות פ"ג מ"ז.
 (59) ראה תניא פ"ז. רפל"ז.
 (60) תניא פ"ד (ח, סע"א-ב).
 (61) יתרו יט, ג.

נהג לסיים שבין אם כן מבינים או לא מבינים (וצעק:); כך הוא הענין ("אזוי אזוי איז דער ענין")⁶⁷].

יז. ויהי רצון, שכל פרטים אלה ושליחות זו יהיו התחלה והכנה, והכנה קרובה והקדמה קרובה, שבקרוב ממש נלך, "בנערינו ובזקנינו . . . בבנינו ובבנותינו"⁶⁸, החל מכל אלה הממנים אותם בשליחותם – שהם כל המסובים כאן, ועל ידיהם – כל בני ישראל בכל מקום שרוצים להצטרף לזה.

ועד שזה יהי' כפשוטו, כל הנערים וכל הזקנים וכל הבנים וכל הבנות, שאף יהודי אחד ויחיד לא ישאר בגלות⁶⁹, ואדרבה – "ואתם תלוקטו לאחד אחד"⁷⁰, שהקב"ה עצמו לוקחו בידו ולוקח את כולם בידם⁷¹,

והולכים בקרוב ממש עם ריקוד לקבל פני משיח צדקנו.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א הורה שיגשו השלוחים – אברכי הכולל ואח"כ גם הבחורים, ונתן לכאור"א מהשלוחים שיחיו: קונטרס אהבת ישראל, קונטרס פורים תרפ"ז, מאמר ד"ה ואלה המשפטים תשל"ח, שיחת יום ז"ך שבט תשל"ז, ושטר של עשר שקל, של שקל, של מאה לירות, וששה שטרות של עשר לירות.

לכאור"א מהשלוחות תחינה: סידור, תניא, קונטרס אהבת ישראל, שיחת ז"ך שבט הנ"ל, מכתב להכינוס דנשי חב"ד שנה זו, ושטרות ממון כנ"ל. ועוד שני שטרות של שקל עבור הוריהן שיחיו.

לכאור"א מילדי השלוחים שיחיו: סידור, שיחת ז"ך שבט הנ"ל, ושטרות ממון כנ"ל להשלוחים.

בעת החלוקה ניגנו את מארש נפוליון].

— שיחה ב' —

יה. ע"ד כפי שהי' גם בפעמים הקודמות, כאן המקום לתת תודה להורים של כל שלוחים ושלוחות אלו, שהם גידלו אותם באופן כזה שהם נטלו על עצמם את השליחות – דעם היות שכל דבר הוא בהשגחה פרטית⁷², הרי צריכה להיות בזה פעולת התחנותים, ובפרט אופן החינוך של אב ואם;

(70) ישעי' כז, יב.
(71) ראה פרש"י נצבים ל, ג.
(72) ראה כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סקי"ט-קכב (צט, ב ואילך). וש"נ.

(67) ראה גם שיחות: ש"פ ויצא תשמ"ג (שיחות קודש ח"א ס"ע 476-7; התוועדויות ח"א ע' 543); ליל ה' דחה"ס תשמ"ט (דברי משיח ח"א ריש ע' 207).
(68) בא י, ט.
(69) ראה בארוכה לקו"ש ח"א ע' 1 ואילך.

וגם על זה שנתנו את הרשיון בשמחה ובטוב לבב שהם יסעו בשליחות, אע"פ שיש בזה שאלות וכו', שאין כאן המקום לדבר בזה,

והעיקר – דמכיון שבטלו מכלל וכלל, ואין שום מקום כלל וכלל, דבר ודאי הוא שזה אף יוסיף בברכת ה', שלכל אחד מהם ולכולם יחדיו בתוככי כלל ישראל יהיו בשורות טובות והרבה נחת מהשלוחים והשלוחות, ויקבלו את הנחת בשמחה ובטוב לבב.

וכמדובר כמה פעמים, כדי לקשר את זה ג"כ עם ענין של פעולה למטה מעשרה טפחים בגשמיות – נתנו עבור כל אחד מההורים שקל אחד לצדקה; השלוחות כבר קיבלו, ומסתמא יעלו עוד פעם השלוחים (הן הנשואים – האברכים – והן הבחורים), וכל אחד מהם יקח את שני השקלים כדי לתת להורים, ביחד עם "ישר כח", ושתהי' המשכת ברכת ה' בכל המצטרך להם, ובעיקר – בנקודה הפנימית של הרבה נחת מהשלוחים.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לכאו"א מהשלוחים שיחיו שני שטרות של שקל עבור הוריהם שיחיו – לצדקה. בעת החלוקה ניגנו ניגון שמחה דשמח"ת].

– שיחה ג' –

יט. כפי שהי' גם בפעמים הקודמות, צריכים לזכות את כל המסובים כולם בענין של "ציון במשפט"⁷³, שזהו תורה⁷³, "ושבי' בצדקה".

ולכן, שיעלו גם הטנקיסטים, ומכיון שפורים קטן בשנה זו הוא ביום שהוכפל בו כי טוב⁷⁴, "טוב לשמים וטוב לבריות"⁷⁵ – שיקחו כדי לחלק בין כל המסובים, הן אנשים והן נשים (אלו שלא קיבלו עדיין בתור שלוחים או שלוחות) שני שקלים.

ויהי רצון, כמדובר לעיל (במאמר וס"ח), שזו תהי' הכנה קרובה ממש, שיראו בפועל (כמסופר בפרשת שבוע זה) את ה"ונפלינו אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה", גם בגשמיות הענינים כפשוטם, ש"והיו מלכים אומניך ושרותיהם מניקותיך"⁷⁶, שזהו שלא בערך, דזה שמלך ושר ושרה מתעסקים עם פשוט בישראל הוא רק מצד הענין ד"ונפלינו",

שזה יהי' למטה מעשרה טפחים, ובדרכי נועם ובדרכי שלום, ובקרוב ממש – עוד בזמן הגלות,

ומיד מזה – ישראל נגאלין מיד (כלשון הרמב"ם הידוע⁷⁷), ובשמחה ובטוב לבב.

73) ראה לקו"ת ר"פ דברים.

74) פרש"י בראשית א, ז (מב"ר פ"ד, ו).

76) ישע"י מט, כג.

75) ראה קידושין מ, א. אוה"ת בראשית לג, א ואילך.

77) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.

[אח"כ חילק כ"ק אדמו"ר שליט"א חבילות של דולרים לטנקיסטים שי', ע"מ לחלק לכאור"א מהנאספים שי' שני שטרות של דולר לתת אותם (או חילופם) לצדקה. בעת החלוקה ניגנו ניגון שמח⁷⁸].

— שיחה ד' —

ב. כמדובר כמה פעמים, "המעשה הוא העיקר" – החל מהשלוחים והשלוחות, שיבצעו ויקיימו את שליחותם בהצלחה רבה ומופלגה (עם הנתינת כח מכל המסובים כאן),

ויקיימו זאת הן בנוגע לתורה, הן בנוגע למצוות, והן בנוגע לישוב הארץ בפנימיות, וגם לישוב הארץ בחיצוניות, לחזק ולעודד את לבב כל אחד ואחת הנמצאים ב"ארץ אשר . . . תמיד עיני הוי' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה"⁷⁹, שיידעו ש"עוצו עצה ותופר דברו ולא יקום כי עמנו א-ל"⁸⁰,

ותהי' הנחלת עולם לעם עולם, "ארץ ישראל לגבולותי"⁸¹, שלימות הארץ ביחד עם שלימות העם ביחד עם שלימות התורה – כי כל השלוש נמשכות מהשלימות האמיתית, שזוהי השלימות דעצמות ומהות,

שמקומו ועיקר הדירה "בתחתונים היתה"⁸², שהעיקר נמצא דוקא בתחתונים, ועי" כל מעשה ודיבור ומחשבה שיהודי עושה כרצון הקב"ה, במצוות בפשטות, ב"דרכיך דעה", ואפילו ב"כל מעשיך לשם שמים" – הוא עושה דירה לו ית' בתחתונים.

וכפסק דין הרמב"ם⁸³ – הוא מביא ישועה והצלה והצלחה, עם כל עניני הברכות, עד לברכה כפשוטה בחיצוניות העולם, בבני חיי ומזוני רויחי כבר בימים האחרונים של הגלות, ובכולם רויחא, עד לרוחב האמיתי שיהי' בביאת משיח צדקנו.

בא. ושזה גם יוסיף כח ועוז, שב"רגשו גוים ולאומים יהגו" יראו בעיני בשר כיצד זהו "ריק"⁸⁴, וכיצד "יושב בשמים ישחק ה' ילעג למו"⁸⁵,

ושבדרכי נועם ובדרכי שלום יכבשו ע"י יישובי ישראל את "כל ישראל לגבולותי", החל מהגבולות, ובקרוב ממש ובעגלא דידן – ע"י יישוב כפשוטו, מיוסד על מוסדות תורה ומוסדות תפילה, "הקול קול יעקב"⁸⁶, שמצפצפינ בבתי כנסיות ובבתי מדרשות⁸⁷, וביחד עם זה – ובהקדמת – מקוה טהרה, כמדובר כמה פעמים⁸⁸.

(78) לימים – הניגון ד"וביום שמחתכם". המו"ל.

(79) עקב יא, יב.

(80) ישעי' ה, יא.

(81) ע"פ מסעי לד, ב.

(82) השש"ר פ"ה, א. וש"נ. וראה סה"מ תש"י ע' 111.

(83) ה' תשובה פ"ד ה"ד.

(84) תהלים ב, א.

(85) שם, ד.

(86) תולדות כז, כב.

(87) ראה ב"ר פס"ה, כ.

(88) דברי משיח – שיחות שנה זו: מוצאי ש"פ לך לך

ס"י; מוצאי ש"פ חיי שרה ס"כ; יו"ד שבט סוסל"ד.

ולראות את האמת כמו שהיא, כמדובר לעיל, שכאשר יהודי עומד בתוקף – הנה מאמת מתפעלים, וכל המציאות של המעלים ומסתיר מתבטל לגמרי, ואף מסייעים שנחלת עולם, שזהו "ארץ ישראל לגבולותי", תהי' באופן של "עולם", בתוך ההעלם והסתר של העולם⁸⁹, לעם עולם – שזהו כל אחד ואחת מישראל, ש"ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ", גם כפשוטה – ארץ הקודש, כי כל אחד מהם וכולם יחדיו הם "נצר מטעי מעשה ידי להתפאר".

ושידאגו שכל המבלבלים וכל הבלבולים הטוענים שעדיין לא הגיע הזמן, ושצריכים להתנהג באופן אחר, ו"אל תתגרה בגוי (גדול ו)קטן"⁹⁰ עם כל הענינים שרוצים עי"ז לבלבל ולמנוע מיהודי מלהחזיק ב"ארץ ישראל לגבולותי", כפסק דין השולחן ערוך⁹¹, ומתוך מנוחה, שמחה וטוב לבב.

והנשק, שיחזיקו אותו כדבעי, הוא רק כדי לצאת י"ח בהפחדה, ו"תפול עליהם אימתה ופחד", דמכיון שזהו "בגדול זרועך" – "ידמו כאבן"⁹²; לא "כחי ועוצם ידי"⁹³, אלא הולכים בשליחותו של הקב"ה.

כב. ומזה נבוא לפרשה בתורה שקוראים מיד בסמיכות לפרשת כי תשא, "ונפלינו אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה", ביחד עם י"ג מדות הרחמים⁹⁴ ש"אינן חוזרות ריקם"⁹⁵, וביחד עם הלוחות האחרונות שאודותם מסופר שם⁹⁶, שבעבודה זהו הענין ד"לאתבא"⁹⁷ צדיקיא בתיובתא"⁹⁸ –

שיהי' ה"ויקהל משה (כי "הקיצו ורננו שוכני עפר"⁹⁹, ומשה ואהרן ביניהם) את כל עדת בני ישראל"¹⁰⁰, קהילות ברבים¹⁰¹, ע"מ לבנות,

ושנזכה בקרוב ממש לראות את בית המקדש השלישי, שאז נראה גם את המשכן שעשה משה, כי כדברי הגמרא¹⁰² אין ידי עכו"ם שולטין בו, והוא קיים באופן נצחי, וכשיבנה בית המקדש השלישי יתגלה גם המשכן שאודותיו מדובר בפרשיות ויקהל ופקודי.

97) ראה לקו"ת ר"ה נח, ד. האזינו עה, סע"ב. שמע"צ צב, ב. שה"ש מה, א. נ, סע"ב. מאמרי אדה"ז תקס"ב ח"ב ע' תקלד. ועוד. וראה זח"ג קנג, ב. לקר"ד ח"א קמו, א ואילך.

98) ראה המשך תרס"ו ע' פרפז.

99) ישע"י כו, יט.

100) ר"פ ויקהל (לה, א).

101) ראה יל"ש ר"פ ויקהל (הובא בשו"ע אדה"ז או"ח סר"צ ס"ג).

102) סוטה ט, סע"א. וראה צפע"נ עה"ת ר"פ תרומה. ברכה לד, א. ועוד.

89) ראה לקו"ת במדבר ה, סע"ג (מקה"ר פ"ג, יא). שלח לו, ד. שבת שובה סד, ב. ביאור"ז להצ"צ ח"א ע' שנה (מפסחים נ, א). שה"מ ה"ש"ת ע' 160 ואילך. וראה גם תקר"ז תמ"ב. ובכ"מ.

90) ראה פסחים קיג, א.

91) או"ח ששכ"ט ס"ו.

92) בשלח טו, טז.

93) ל' הכתוב – עקב ה, יז.

94) תשא לד, רז.

95) ר"ה יז, ב.

96) תשא לד, א ואילך.

ו"ואלה פקודי . . . אשר פקד משה ואהרן"¹⁰³, ונזכה ל"ויקרא (הוי') אל משה"¹⁰⁴, ועל ידו "תצוה את (כל) בני ישראל"¹⁰⁵, כל אחד ואחת מישראל, ו"מלאה הארץ דעה את הוי' כמים לים מכסים"¹⁰⁶, וכסיום "יד החזקה" בהלכות מלכים –

כן תהי' לנו, בעגלא דידן, ובקרוב ממש.

[אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א קרא לאבי הכלה ואבי החתן (המתחתנים היום), ונתן את היין וה"מזונות" לשמחת חתן וכלה, והורה להם לחלק את זה ביניהם ושתהי' חתונה שמחה על כל השנים כולן.

אח"כ קרא לשלוחים לירושלים העתיקה ושיבחרו אחד מהם ואחד מהנוסעים לצפת, ונתן בקבוק משקה לר' מ.צ. שי' ד. הנוסע לירושלים באומרו שיחלק את זה בכותל המערבי ואח"כ בכל ירושלים כולה, ובקבוק משקה לר' י.ש.י. שי' ג. הנוסע לצפת.

טרם צאתו התחיל לנגן "כי בשמחה תצאו".

ההתוועדות הסתיימה בשעה 5:45].

105) ר"פ תצוה (כו, כ). (כ).

106) ישע"י יא, ט.

103) ר"פ פקודי (לח, כא).

104) ר"פ ויקרא (א, א).

ר"ד בניחום אבליים – תשמ"ח

וועט זיין נאָכמערער, אַז די מים פון מים הטהורים, מי הדעת הטהור, וועט מכסה זיין דער גאַנצער מציאות פון דער גאַנצער וועלט, און ווען מ'וועט אַ קוק טאָן אויף וועלט, וועט מען זען די מים".

• האדמו"ר מפאפא (בורו פארק) שליט"א מסר ספר "ויחי יעקב" לאביו זצ"ל, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אַבער זיכער דאָ אַ קב שלו', אפשר מער פון אַ קב', צי מראי מקומות, צי אַ הקדמה, עריכה. איז – באַ אַ ספר איז אַמאָל די עריכה גאָר אַ ענין הכי גדול, אַז ס'זאָל זיין – ווי געזאָגט אין פריערדיקן שבת – 'ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם', האָט מען געזאָגט: דער ערשטער אויף אַרויסגעבן אַ ספר איז געווען משה רבינו, קיבל תורה מסיני, האָט מען געזאָגט אַז ס'דאַרף זיין – 'אלה המשפטים אשר תשים לפניהם', טייטשט אַפּ רש"י אַז ס'דאַרף זיין אַ פאַרטיקע זאָך, וואָס שטייט שוין אויפן טיש, און מ'דאַרף זיך מערניט ווי זעצן

(2) = "דעתי" שיהי בקרוב 'ומלאה הארץ דעה', לא רק 'תנוח דעתו', אלא שיהי 'ומלאה הארץ דעה', עד 'כמים לים מכסים', אומר הרמב"ם – ובוה מסיים את הספר, והוא מוסיף – בהלכות תשובה הוא מביא את הפסוק, [אבל] אינו מביא את הסיים 'כמים לים מכסים', ובסוף חיבורו, איפה שמדבר אודות ימות המשיח, שזהו הרי סוף החיבור, מביא גם את סיום הכתוב 'כמים לים מכסים'. 'כמים לים' מוסיף ומדגיש: [סתם] כך יכול להיות 'ומלאה הארץ דעה את הוי', אבל ה'ארץ' היא 'ארץ', והיא נעשית מלאה עם 'דעה את הוי'; 'לע"ל יהי עוד יותר, שהמים של מים הטהורים, מי הדעת הטהור, יכסה את כל המציאות של כל העולם, שכאשר יסתכלו על העולם, יראו את המים".

יום שני, כ"ז שבט

• [המשך מהגיליון הקודם:]

הרב משה שי' שטערן – גאב"ד דעברעצין: הרמב"ם אומר שניחום אבליים הוא בשביל הנשמה, ולא בשביל החי.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "ביידע זאָכן. מוז דאָך זיין – בניחום אבליים איז דאָך 'אין מקרא יוצא מידי פשוטו'; דער חידוש איז – (וואָס איז) מי קודם לזה, וואָס איז גרעסער".

הנ"ל: איתא בגמרא "לאחר שבעה ימים איתחזי לי' בחילמ' דרב יהודה ואמר לי' תנוח דעתך שהנחת את דעתי", דמזה רואים שיש תועלת לנשמה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "דעתי". זאָל זיין בקרוב 'ומלאה הארץ דעה', ניט נאָר 'תנוח דעתו', נאָר זאָל זיין 'ומלאה הארץ דעה', ביז 'כמים לים מכסים', זאָגט דער רמב"ם – און דערמיט איז מסיים דעם ספר, און ער איז מוסיף – אין הלכות תשובה בריינגט ער דעם פסוק, בריינגט ניט אַראָפּ דעם סיום 'כמים לים מכסים'; און אין סוף חיבורו, וואו ער רעדט וועגן ימות המשיח, וואָס דאָס איז דאָך סוף פון חיבור, בריינגט ער אויכעט אַראָפּ דעם סיום הכתוב 'כמים לים מכסים'. 'כמים לים' איז מוסיף ומדגיש: אַזוי קאָן זיין 'ומלאה הארץ דעה את הוי', אַבער די 'ארץ' איז 'ארץ', און זי ווערט פול מיט 'דעה את הוי'; לעתיד לבוא

(1) = "שני הענינים. הרי מוכרח להיות – בניחום אבליים הרי 'אין מקרא יוצא מידי פשוטו'; החידוש הוא – מי קודם לזה, מה גדול יותר".

און עסן³.

העולם, כמה בלבולים⁵.

הנ"ל: הוא כותב שם לחזקו אחרי המלחמה, שיציל את תלמידיו ו...

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "מרבח זיין תלמידים".

הנ"ל: כן.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "דערנאך איז דאך – תלמידו כבנו, איז דאך א זיכערע זאך אז בנו איז תלמידו. און זאל זיין א תלמיד המחכים את רבו'. און דאס איז אויכעט בא א ננס עומד על גבי הענק, איז ער א ננס' לגבי הענק, אבער לגבי העם כולו (קאן ער) דארף ער אליין זיין אן 'ענק', נאך וואס דען – ער שטייט 'על גבי הענק' וואס ער איז נאך א גרעסערער ענק".

הנ"ל: יש מכתב מאדמו"ר הקודם לאבי שכתב מיד אחרי המלחמה בהיות אבי בגרמני, לחזקו להמשיך בחינוך התלמידים. הרבי יודע אם אולי יש עוד מכתבים?

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "דארף מען נאך זוכן".

הריל"ג העיר שהמכתב נדפס באגרות קודש, והאדמו"ר מפאפא אמר שיש שם שני מכתבים לאביו.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "ניין, ס'האט געדארפט זיין א סאך מער ווי צוויי. איך ווייס ניט צי מ'האט זיי געפונען, ווארום אינצווישן איז געווען בלבול את

(5) = "לא, הי' צ"ל הרבה יותר משנים. איני יודע האם מצאו אותם, כי בינתיים הי' בלבול את העולם, כמה בלבולים".

(6) = "להרבות תלמידים".

(7) = "אח"כ הרי – תלמידו כבנו, הרי כל שכן שבנו הוא תלמידו. ושיהי' תלמיד המחכים את רבו'. וזהו גם אצל ננס עומד על גבי הענק, הוא ננס' לגבי הענק, אבל לגבי העם כולו (הוא יכול) הוא בעצמו צריך להיות 'ענק', אלא מאי – הוא עומד 'על גבי הענק' שהוא ענק גדול יותר".

(3) = "אבל בודאי [יש] כאן קב שלו, אולי יותר מ'קב, אם מראי מקומות, אם הקדמה, עריכה. בספר לפעמים העריכה היא בכלל ענין הכי גדול. שיהי' – כאמור בשבת הקודמת – ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם, נאמר: הראשון הוציא ספר הי' משה רבינו, קיבל תורה מסיני, נאמר שצריך להיות – אלה המשפטים אשר תשים לפניהם, מפרש רש"י שצ"ל דבר מוכן, העומד כבר על השולחן, וצריך רק לשבת ולאכול".

(4) = "צריך עוד לחפש".

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכ"ר

יה"ר שיראה רוב נחת מתלמידיו,

חסידיו ושלוחיו ומכלל ישראל

ותיכף ומי"ד ממ"ש נראה בעיני בשר

בקיום נבואתו העיקרית – בשורת הגאולה –

"לאלתר לגאולה" ו"הנה זה משיח בא"

ובעגלא דידן יתגלה לעין כל

ויוליכנו קוממיות לארצנו הק'

ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל

בגאולה האמיתית והשלימה

נאו מי"ד ממ"ש ממש!

לזכות

הרה"ח רז בן שרה

רעייתו מרת שירן בת עדיי' רחל

וילדיהם החיילים בצבאות ה'

מנחם מענדל בן שירן

תניא מינה בת שירן

ומשולם זושא בן שירן

שיחיו

חן

שיזכו להפיץ את בשורת הגאולה והגואל

מתוך בריאות נכונה ועשירות מופלגה

בטוב הנראה והנגלה

לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

לזכות

חיילי בית דוד

תלמידי התמימים השוהים

ב-770 – בית חיינו – בית משיח

להצלחה רבה ומופלגה בכל עניניהם

מתוך הרחבה ומנוחת הנפש

לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ובפרט בהענין הכי עיקרי שהזמן גרמא

בקבלת פני משיח צדקנו –

כ"ק אדמו"ר שליט"א

יחד עם כל בני ישראל שליט"א

בכל מושבותיהם

תיכף ומי"ד ממ"ש, נאָו!